

خور شأن و نام و منزلت حضرت امام قرار بگیرد آن موقع می توانیم بگوئیم نمونه هستیم و نمونه خواهیم بود.

■ در مورد اقدامات رفاهی کارکنان چه تمهیداتی و اقداماتی داشته اید؟

من چون اعتقاد دارم در محیط مدیریت باید این کارها به عهده دادگستری استان و قوه قضائیه باشد وقت خردم به معنی خاص صرف این امور نکردم و فکر می کنم که اینجا بیشتر تلاش بکنیم که شیوه ها و روش و خط مشی ها اصلاح شود و بتوانیم بهترین خدمت به مراجعین بکنیم بیشترین فواید و ثمرات به دست می آوریم لذا من و قتم را مصروف این کار نکرده ام و فکر می کنم این از وظایف قوه قضائیه و تشکیلات استان است که به فکر رفاه قضات و کارکنان که حقشان است و واقعاً از این جهت در مضیقه بسر می برند تلاش کنند.

■ قضات: به عنوان ختم کلام نظر خود را در مورد بهبود ساختار قضائی کشور بیان نمایید؟

همانطور که در علم مدیریت تعریف می شود علی القاعده ساختار و منظور از ساختار نحوه ترکیب اجزاء یک سیستم است ارتباط آنها از نظر پیچیدگی و همچنین فاصله مکانی و همچنین زمانی آنها از یکدیگر است و میزان رسمیت بخشیدن به فعالیتها و تمرکز و عدم تمرکز و تصمیم گیری به آنها اطلاق می شود بنابراین ما وقتی صحبت از ساختار می کنیم لزوماً بحث یک تشکیلات نیست بلکه کلیه عواملی است که تأثیر گذار در یک سیستم است بنابراین اگر ساختار صحیح شکل بگیرد در عین حال که می تواند از بروز مشکلات و موانع انسانی جلوگیری کند قطعاً منافع و فرصتهای زیادی برای سازمانها به ارمغان می آورد تا اینکه آنها بتوانند به اهداف و مسؤلیتهای محوله خودشان دسترسی پیدا کنند در اینجا چیزی که از همه مهمتر است به دلیل ماهیت حرفه مدیریت و اینکه مدیران چهارچوبها را مشخص می کنند و وظیفه دیگران حرکت در محدوده آن پیش بینی ها است دامنه تأثیر ناشی از تصمیم مدیران غیر قابل انکار است بنابراین من پیشنهادی که دارم این است که نگرش مدیریت نسبت به امور باید اصلاح شود اگر روند صحیح داشته باشد ما می توانیم شاهد موفقیتها و کامیابی ها در آینده نه چندان دور باشیم اگر نگرش مدیریت اصلاح نشود مطمئناً هیچ چیز قابل اصلاح نخواهد بود.

■ نظر حضرت تعالی در مورد مدیریت در زمان تصدی آیت اله شاهرودی چیست ؟

قطعاً از دوران ریاست ایشان بر قوه قضائیه ما تحولاتی به ویژه در بخش مدیران شاهد و ناظر بودیم به ذهن من می رسد با توجه به دستورالعمل ها و بخشنامه ها که ایشان صادر فرمودند هم نگاه ایشان به مقوله اجرای عدالت و احقاق حق یک نگاه اصلی

و کلی و با ابعاد گوناگون آن نظر دارند ایشان همانطور که تأکید بر احقاق حق اشخاص دارند تأکید به حفظ حقوق متهمین نیز دارند و از سوی دیگر احساس می شود که ایشان در حال الغاء یک مدیریت علمی به سیستم هستند و تلاش ایشان این نوید را به ما می دهد که در زمان تغییر ساختار دادگستریها از سیستم عمومی به سیستم دادسراها ما شاهد اعمال مدیرتهای علمی باشیم و آرام آرام مدیران لایق و شایسته که در درون دستگاه قضائی به وفور هستند ولی شاید ناشناخته هستند شناسایی شوند و در مسند امور قرار گیرند تا کمک کنند به معظم له برای تحقق اهداف قانونی ایشان.

در پایان از جنابعالی تشکر می کنم همچنین از ماهنامه وزین قضارت که به خوبی چاپگاه خود را بین همکاران قضائی و همکاران اداری ما باز کرده و قطعاً اگر انشالله با رسالتی که به عهده دارد به خوبی پیش برد می تواند در اصلاح ساختار و الغاء دانش و پیش واقعی قضائی و سالم به تشکیلات مؤثر و مفید واقع بشود.

■ محمد حسین کاتبی، معاون قضائی مجتمع (ارجاع دعاوی حقوقی)

قوه قضائیه بار تمام مشکلات حقوقی را بدوش می کشد

ادرای لیسانس حقوق قضائی از دانشگاه شهید بهشتی از سال ۱۳۵۸ وارد تشکیلات قضائی شد و در سمت های دادیار و معاون دادرسی و دادرسی دادگاه عمومی حقوقی بوشهر و دادرسی شعبه ۶۰۲ دادگاه عمومی تهران و معاون قضائی مجتمع قضائی رسالت و امام خمینی فعالیت نموده است.

■ چه نوع دعاوی در این مجتمع مطرح می گردد؟ مانند تمام مجتمعهای قضائی دادگستری تهران از همه انواع دعاوی در این مجتمع قضائی امام خمینی مطرح می گردد البته با عیایت به وضعیت و بافت محدوده مجتمع پاره ای از دعاوی نظیر مطالبات منجمله مطالبات وجوه چکها، الزام به تنظیم اسناد رسمی اجاره و انتقال، توقیف و ابطال عملیات اجرایی، دوایر اجرای ثبت، الزام و اجبار به ایفا تعهدات و انجام مفاد قراردادهای، ابطال و فسخ انواع معاملات و قراردادهای دعاوی مطالبه ضرر و زیانهای انواع جرائم، مطالبات خسارت تأخیر تأدیه، خلع ید و قلع و قمع بنا تخلیه اعیان استیجاری تجاری و مسکونی، دعاوی علیه شرکتهای بیمه و بالعکس، دعاوی علیه وزارتخانه های مستقر در محدوده این مجتمع

دعاوی مربوط به امور حسبه (اعم از مهر و موم و تحریر و تقسیم ترکه)، تفیذ صلح نامه و وصیتنامه بیشتر از سایر مجتمعها می باشد. به علاوه مجتمع قضائی حضرت امام خمینی (ره) مرجع اختصاصی برخی از دعاوی نه تنها در سطح دادگستری تهران بلکه دادگستری اهران می باشد. نظیر رسیدگی به جرائم و دعاوی علیه قضات و اتباع کشورهای دولتهای خارجی دعاوی و جرائم مربوط به ثبت علائم و اختراعات دعاوی و جرائم اوقاف و ستاد اجرایی علیه اشخاص و بالعکس دعاوی اشخاص علیه اوقاف و ستاد اجرایی دعاوی و جرائم مربوط به امور پزشکی و دارویی و بهداشتی و خوراکی، جرائم اقتصادی و تخلفات رانندگی و نیابت قضائی.

■ تشکیلات قضائی دارای چه نقابسی است برای پیشبرد سیستم قضائی چه راهکارهایی دارید؟

در واقع مهمترین و اساسی ترین موضوع راجع به دستگاه قاضی همین سؤال می باشد که مستلزم تحقیق و بررسی وسیع و عمیق و همه جانبه علمی و عملی آنهاست توسط گروههای کاری مختلف و متخصصین و با تجربه در بخشهای مختلف قضائی، مالی، اداری، نیروی انسانی، اجرایی، آموزش تحقیقات و پژوهش و غیره و تحصیل راهکارها آن دارد. البته این موضوع نفی کارهای بسیار عظیم و زحمات و تلاشهای غیر قابل توصیف این دستگاه معظم نمی باشد اما بهر حال از آنجایی که قوه قضائیه به تنهایی بار تمام مشکلات حقوقی و قضائی و جزائی مملکت را بدوش می کشد که به هیچ وجه قابل قیاس با امکانات اندک آن نمی باشد می بایست دنبال رفع نقائص و راهکارهای آن بود که در این راه کارهای بسیار گسترده و مهمی نیز تاکنون توسط مسئولان و قضات محترم انجام شده ولی متأسفانه کاملاً پاسخگو نبوده است.

بهر حال بخشی از مشکلات دستگاه قضائی که خصوصاً محاکم با آن مواجه هستند فهرست وار عبارتند از: تعداد زیاد عنوان جزائی و وجود قوانین کیفری است که دستگاه قضائی نقش در تنظیم آن نداشته که با تعبیر اینکه دادگستری مرجع تظلمات عمومی است. تراکم پرونده ها در دادگستریها و محاکم موجب می شود. قوانین در خصوص ملک اراضی مورد نیاز دولت و شهرداریها جهت اجرای طرحهای عمرانی قوانین مربوط به اراضی و زمینها، کیفرهای مربوط به راه آهن، ایمنی راهها، رفع تجاوز از تأسیسات آب و برق کشور، مجازات اخلاص کنندگان در تأسیسات آب و برق و گاز و مخایرات نیرو و شرکت و سازمانهای تابعه، اخلاص گران در صنایع، قانون چک که مستلزم بازنگری و اصلاح و دخالت قوه قضائیه در تنظیم آن بازنگری و اصلاح بسیاری از قوانین آید از مشکلات تغییرات متعدد در قوانین آیین دادرسی و تشکیلات

مثابه مصدب رودخانه نزد دریاست. زیرا مجموعه اقدامات انتظامی، امنیتی و اجتماعی توسط مراجع مربوطه و اقدامات قضائی از دادرسی تا صدور حکم مجدداً در اجرای احکام نتیجه عمل کار قضائی منجر می شود و چنانچه اجرای احکام را از مجموعه کار قضائی خارج نمایم، کار قضائی تقریباً معنای خود را از دست می دهد.

لذا به عقیده اینجانب اجرای احکام هر مجموعه قضائی باید از مجموع پرسنل قضائی و اداری کارآمد، دقیق، مجرب و سالم استفاده نماید. مع الاسف در دیدگاه بعضی از مدیران که به اهمیت و حساسیت کار اجرای احکام اهم از کیفری و مدنی واقف نیستند این واحد مهم از مجموعه قضائی را با نگاه سبکتر می نگرند، در مقابل باید از مدیرانی که به مجموعه اجرایی اهمیت داده و برای آن اعتبار و وزن قضائی تأمل هستند تقدیر نمود. اجرای احکام مجتمع قضائی امام خمینی (ره) شامل دوازده شعبه اجرای احکام کیفری و مدنی است که هفت شعبه اجرای احکام کیفری یا هفت قاضی و بیست و نه کارمند و پنج شعبه اجرای احکام مدنی با دو قاضی و هجده کارمند ارائه خدمت قضائی و اداری می نمایند. آمار وارده اجرای احکام کیفری و مدنی به طور متوسط ماهیانه سه هزار فقره پرونده و آمار مختومه ماهیانه به طور متوسط سه هزار و پانصد فقره پرونده و موجودی فعلی هر دو اجرا در حدود مبی و یک هزار فقره پرونده است.

زمان اجراء پرونده های اجرایی با توجه به نوع و کیفیت آراء صادره و به تناسب میزان مجازات و احکام از یک روز تا چند سال به طول می انجامد با این توضیح که پرونده های دارای مجازات شلاق یا جزای نقدی سبک به روز اجرا می شود و به عنوان مثال پرونده های دارای حبسهای سنگین یا حبس ابد تا سالیان سال و مادامی که اجرای آنها خاتمه نیافته در اجرای احکام باقی می ماند.

در مرحله اجرای حکم اهم از کیفری یا حقوقی هر چه حکم صادره منجز و مشخص و بدون ابهام باشد اجرایی آن سهلتر و بالعکس در مواردی پیچیدگی و ابهام موجود در حکم یا اجرائیه موجب اطاله اجرا خواهد شد. بنابراین هر چه قضات محترم چهار چوب احکام صادره و موضوع مورد حکم را مشخص و منجز انشاء و تبیین فرمایند طبیعتاً اجرای احکام در عمل با مشکلات کمتری مواجه خواهد شد.

در حال حاضر به لطف الهی با توجه و عنایت خاصی که به مجموعه اجرای احکام مجتمع شده است و نیازهای اجرای احکام کیفری و مدنی به قاضی و کارمند تا حدود زیادی تأمین گردیده است امور اجرای احکام مجتمع رو به سامان است ولی هنوز تا وضعیت کاملاً مطلوب فاصله داریم که امیدواریم با توجه و الطاف الهی و مدیریت کیفی

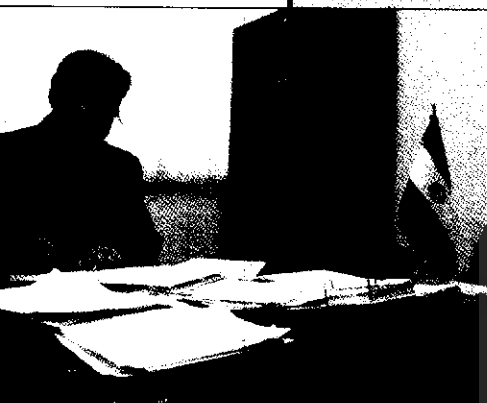
دادگستری حذف دادسراها می باشد که البته این تغییرات هم جزئی از تلاش عظیمی بوده که در جهت رفع مشکلات دستگاه قضائی به عمل آمده اما متأسفانه اثرات معکوسی به جای گذاشته. عدم استفاده از تجهیزات مدرن در بخشهای قضائی و محاکم، ضعف کارهای اساسی و زیربنائی علمی و قضائی در زمینه تحقیقات و پژوهشها و آموزش قضات و کارمندان از نظر کمی و کیفی، تخصصی نبودن محاکم و تقسیم بندیهای ابتدائی در رسیدگی به همه نوع پرونده های جزائی و مدنی در محاکم اختصاصی به استثناء بعضی موارد کم بودن تعداد محاکم و قضات با توجه به حجم عظیم پرونده ها عدم کارائی بعضی از تأسیسات مهم حقوقی مثل داورى. فقدان مرجع قانون و نظارت در تنظیم قراردادهای مختلفی که بین اشخاص منعقد می گردد. کم بودن تعداد قضات و محاکم نسبت به حجم عظیم پرونده ها، تفکر غلط تاریخی و ریشه ای در جامعه که برای وصول بر خواسته ای مراجعه به دستگاه قضائی نمایند. وجود مشکلات اقتصادی و فرهنگ و اجتماعی که تأثیر مستقیم آن بر دستگاه قضائی می باشد عملکرد بعضی از مؤسسات عمومی و دولتی که مراجعین را ناچار از تظلم خواهی به دادگستری مینماید.

برخی استنباطات غلطی که در آراء محاکم از قوانین به عمل می آید نه اختلاف در استنباط از آن موارد مذکور فهرست برخی از مشکلات موجود دستگاه قضائی است که البته رفع این مشکلات خود مستلزم بررسی های دقیق و چاره اندیشی ها علمی و عملی می باشد که نیاز به همکاری و همدلی قوای دیگر و سایر بخشهای دولت هم دارد.

حسین مواجیان، معاون قضائی مجتمع و سرپرست اجرای احکام

اجرای احکام بمثابه مصدب رودخانه نزد دریاست

دازای لیسانس علوم قضائی و فوق لیسانس حقوق خصوصی بوده و از سال ۱۳۷۱ شروع به کار قضائی نموده و در سمتهای دادیار دادسرای انقلاب اسلامی، دادرس دادگاه، رئیس شعبه ویژه تخلفات بهداشتی، دارویی و درمانی تعزیرات حکومتی فارس و عضو شعبه تجدیدنظر، رئیس شعبه سوم دادگاه و رئیس اداره تعزیرات حکومتی آباءه، دادرس محاکم عمومی و معاون مجتمع قضائی امام خمینی مشغول خدمت بوده است. به طور کلی اجرای احکام از نظر کار قضائی به

محمد حسین کاتبی

حسین مواجیان